

Best Books Eksamenhulp: Graad 12 Eksamennoefenboek vir Eerste Addisionele Taal

Saamgestel deur Aletha de Klerk

Inhoudsopgawe

Hoofstuk 1: Klankleer (*sounds/phonics*)

Hoofletters (*capital letters*)

Punktuasie (*punctuation*)

Lettergrepe en klankgrepe (*syllables and speech sounds*)

Hoofstuk 2: Woordvorming (*forming words*)

Basis en stam (*root words*)

Simpleks en kompleks (*simplex and complex*)

Voorvoegsels (*prefixes*)

Agtervoegsels (*suffixes*)

Afleidings (*derivatives*)

Samestellings (*compounds*)

Samestellende afleidings (*compounds plus prefixes and/or suffixes*)

Vokaalverandering (*vowel change*)

Afkortings en akronieme (*abbreviations and acronyms*)

Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde (*nouns*) en voornaamwoorde (*pronouns*)

Selfstandige naamwoorde

Meervoudsvorm (*plural forms*)

Verkleiningsvorm (*diminutives*)

Versamelname (*collective nouns*)

Geslag – mense/diere (*gender – people/animals*)

Voornaamwoorde

Persoonlike (*personal pronoun*)

Besitlike (*possessive pronoun*)

Onpersoonlike (*impersonal pronoun*)

Onbepaalde (*indefinite pronoun*)

Aanwysende (*demonstrative pronoun*)

Betreklike (*relative pronoun*)

Wederkerende (*reflexive pronoun*)

Wederkerige (*reciprocatative pronoun*)

Vraende (*interrogative pronoun*)

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde (*adjectives*)

Byvoeglike naamwoorde

Attributief en predikatief (*attributive and predicative*)

Intensiewe vorme (*intensive forms*)

Vergelykings (*similes*)

Trappe van vergelyking (*degrees of comparison*)

Deelwoorde (*participles*)

Verboë vorme (*inflection*)

Hoofstuk 5: Werkwoorde (*verbs*) en bywoorde (*adverbs*)

Werkwoorde (*verbs*)

Hoofwerkwoorde (*main verbs*)

Koppelwerkwoorde (*copulative verbs*)

Deeltjiewerkwoorde (*particle verbs*)

Onskeibare werkwoorde (*inseparable verbs*)

Hulpwerkwoorde (*auxiliary verbs*)

Tye van werkwoorde (*tenses of verbs*)

Lydende en bedrywende vorm (*passive and active voice*)

Direkte en indirekte rede (*direct and indirect speech*)

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte (*parts of speech*)

Lidwoorde (*articles*)

Telwoorde (*numeral adjectives*)

Bepaalde en onbepaalde hooftelwoorde (*definite and indefinite cardinals*)

Bepaalde en onbepaalde rangtelwoorde (*definite and indefinite ordinals*)

Voegwoorde: groep 1–3 (*conjunctions*)

Voorsetsels en vaste voorsetsels (*prepositions and fixed prepositions*)

Tussenwerpsels (*interjections*)

Hoofstuk 7: Sinsleer (*syntax*)

Onderwerp, voorwerp en gesegde (*subject, object and verb/predicate*)

Infinitiewe vorm (*infinitive form*)

Enkelvoudige, saamgestelde en veelvoudige sinne (*simple/complex and compound sentences*)

Woordorde in sinne (*word order in sentences*)

Sinsbou met STOMPI

Ontkenning (*negation*)

Sinstipes (*types of sentences*)

Stelsin (*declarative sentence*)

Uitroepsin (*exclamatory sentence*)

Vraagsin (*interrogative sentence*)

Bevelsin (*imperative sentence*)

Hoofstuk 8: Betekenisleer (*semantics*)

Letterlike/denotatiewe (*literal*) en
figuurlike/konnotatiewe (*figurative*)
taalgebruik

Idiomatiese taalgebruik (*idiomatic
expressions*)

Kollokasie (*collocation*)

Sinonieme (*synonyms*)

Antonieme/teenoorgesteldes (*antonyms/
opposites*)

Homofone (*homophones*)

Homonieme(*homonyms*)

Paronieme (*paronyms*)

Doeblette (*doublets*)

Een woord vir 'n omskrywing (*one word
for a description*)

Hoofstuk 9: Oefenvraestel

Bibliografie

Bladwyser

Hoofstuk 1: Klankleer (*phonics/sounds*)

Sport, akademie en dissipline

Die volgende taalaspekte word in hierdie hoofstuk behandel

- hoofletters (*capitalisation*).
- lees- en skryftekens (*punctuation and diacritical marks*).
- lettergrepe (*syllables*) en klankgrepe (*sound syllables*).

Hoofletters (*capital letters*)

Hoofletters word gewoonlik gebruik by:

- Die **eerste woord** in 'n sin, byvoorbeeld: Die matrieks neem aan sport deel.
- **Name van persone**, plekke, boeke of tydskrifte (*magazines*), byvoorbeeld: Lebohang, Pretoria, Huisgenoot, ens.
- **Dae** van die week, byvoorbeeld: Maandag, Dinsdag, ens.
- **Maande** van die jaar, byvoorbeeld: Januarie, Februarie, Maart, ens.
- **Tale** (*languages*), byvoorbeeld: Afrikaans, Engels, Sotho, ens.
- **Universiteitsgrade** (*university degrees*), byvoorbeeld: Baccalaureus in Afrikaans, ens.
- **Akronieme**, byvoorbeeld: SABC

1. Lees die volgende uittreksel uit *Jou Romeo* deur Fanie Viljoen en verander die twee paragrawe deur die KORREKTE HOOFLETTER (*capital letter*) bo-oor die kleinletter met 'n kleurpen te skryf.

haai julle

dis mildred groenewald, of sommer kort, mildred g, hier – onbetwiste (*undisputed*) sosialemedia-koningin, trendsetter en thought leader.

#VatSo #TooHotToHandle

daardie mal geraas wat julle in die agtergrond hoor is nie omdat 'n filmster op pad is na ons skool toe nie. hulle roep: “marko! marko!”, ons skool se super-hunky-krieketheld met die kyk wat meisies se knieë lam maak en krieketballe laat bewe. daardie naam – marko!

– dit is die soet klank van oorwinning (*victory*)! mense, dis uiteindelik (*at last*) ons skool se aanloop (*beginning*) tot ons eerste t20-kampioenskapstitel (*championship title*).

#VatSo #TooHotToHandle YEAH, Marko! Marko!

[Totaal: 15]

[Verwerk uit: Viljoen, F. 2016. *Jou Romeo*. Kaapstad: Tafelberg.]

2. Kyk na die verwerkte woordeboekinskrywings. Skryf die woorde wat verskaf word in LETTERGREPE neer en ONDERSTREEP dan die lettergreep wat die klem dra.

- a) atleet → Die atlete ding mee om te kyk wie die vinnigste hardloop. _____ (1)
- b) afrig → Daar is spesiale skole wat leerders afrig. _____ (1)
- c) afstand → Die afstand wat die atleet moes hardloop, was 800 m. _____ (1)
- d) amper → Daar was amper 400 toeskouers op die paviljoen. _____ (1)
- e) artikel → In die koerant is daar 'n artikel oor my sportprestasies. _____ (1)
- f) baan → Die atlete moes vier keer om die baan draf. _____ (1)
- g) begeerte → My grootste begeerte was om die wedstyd te wen. _____ (1)
- h) dieselfde → Mpho en Bogani is in dieselfde span. _____ (1)
- i) definitief → Sy is definitief die sportvrou van die jaar. _____ (1)
- j) gesond → Timothy is gesond – hy eet reg en oefen gereeld. _____ (1)
- k) gratis → Toegang by die atletiekbyeenkoms is gratis. _____ (1)
- l) hek → Kaartjies word by die eerste hek verkoop. _____ (1)
- m) hitte → 'n Leerder het as gevolg van die hitte flou geval. _____ (1)

[Totaal: 13]

3. Verdeel die volgende woorde eers in KLANKGREPE (*speech sounds*) en dan in LETTERGREPE (*syllables*):

Woord	Klankgreep	Lettergreep
prentjie		
hartjie		
jakkals		
dieselfde		
growwe		
modder		
baie		
briewe		
tasse		
bestanddele		

[Totaal: 20]

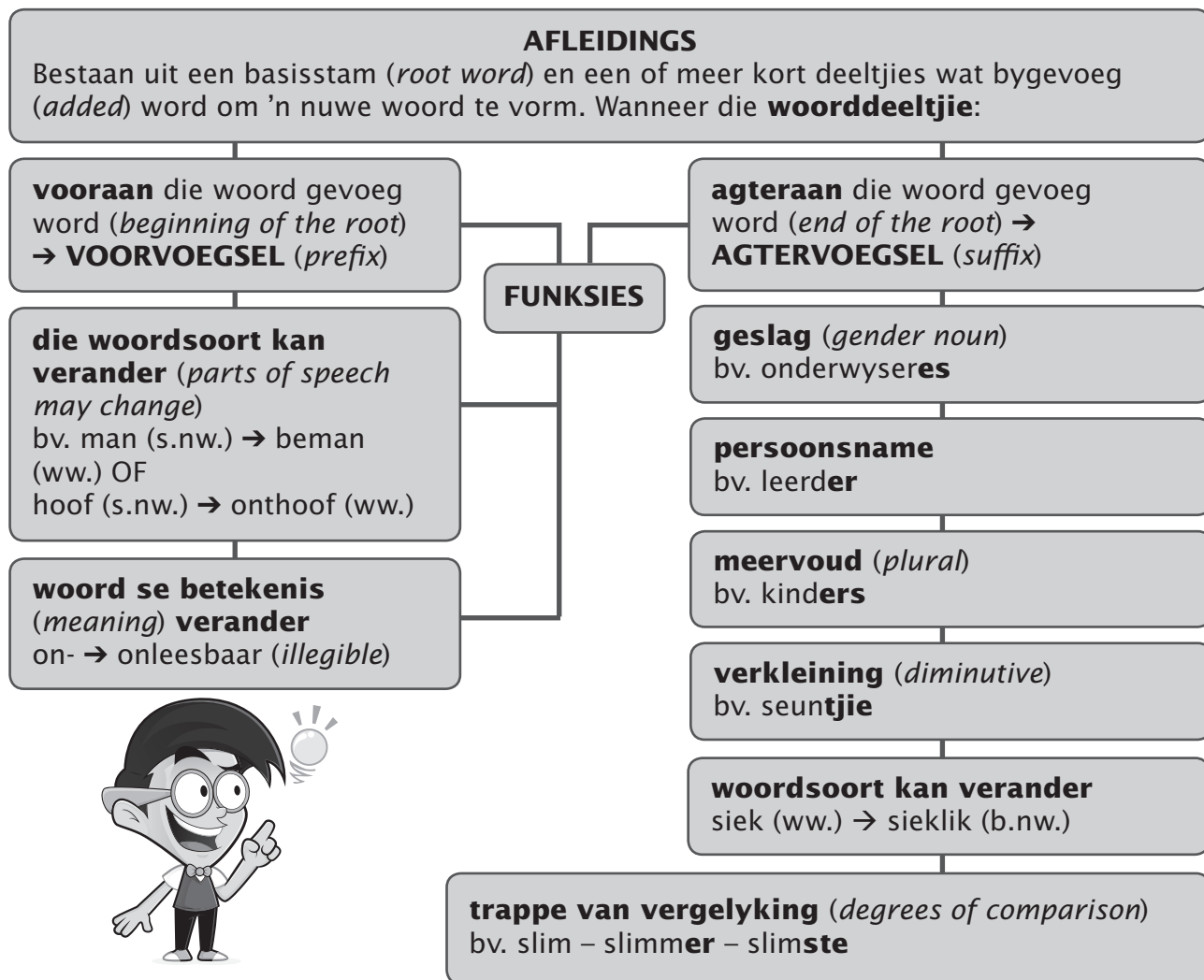
* * *

Hoofstuk 2: Woordvorming (*forming words*)

Lees verryk jou

* * *

Afleidings (*derivatives*)

1. Lees die paragraaf uit *Die Pro* en ONDERSTREEP die AFLEIDINGS:

Die jaar het skaars begin en ek en my ma het daagliks 'n hengse uitval (*huge quarrel*). Sou ook nie gebeur het as dit nie vir tannie Ella se praterij was nie. Toe ek hoor, het die ou skinderbek (*gossip*) my ma gebel. Glo om te hoor of my ma toestemming (*permission*) gegee het dat ek my wetsuit aan Louis kan verkoop. "Natpak", het sy dit genoem. Eers het ma nie geweet waarvan tannie Ella praat nie, maar toe sy besef dis my wetsuit, het die vonke gespat (*sparks were flying*). Dis nou nie asof ek dit nie met my eie geld gekoop het nie, is dit? Maar Ma het tekere gegaan (*carried on*) asof ek die huis onder haar en Pa probeer uitverkoop (dalk nie so 'n slegte plan nie).

[Totaal: 10]

[Verwerk uit: De Villiers, L. 2015. *Die Pro*, tweede uitgawe. Kaapstad: Tafelberg.]

2. Dui aan of die volgende woorde SAMESTELLINGS of SAMESTELLENDEN AFLEIDINGS is:

a. aandstudie	
b. seunskool	
c. topppresteerder	
d. eindeksamen	
e. oudleerling	
f. eksamentyd	
g. naskoolse	
h. persentasiepunte	
i. slaagsyfer	
j. matriekuitslae	

[Totaal: 10]

* * *

Hoofstuk 5: Werkwoorde en bywoorde (*verbs and adverbs*)

Skoolboelies en kuberboelies

* * *

1. Kyk na die vetgedrukte woord (*word in bold*) as leidraad. Skryf die volgende sinne in die VERLEDE TYD oor:

a) Lebohang **onderhou** (*provides for*) sy siek moeder.

_____ (1)

b) Die seuns **ontmoet** mekaar altyd op dieselfde plek.

_____ (1)

c) Die netbalspan **bestaan** uit sewe spelers.

_____ (1)

d) Reitumetse **oorweeg** (*considers*) haar voorstel (*suggestion*) dat hulle saam moet studeer.

_____ (1)

[Totaal: 4]

Onthou: As twee werkwoorde (*two verbs*) in die verlede tyd (*past tense*) langs mekaar staan, word dit nie in die verlede tyd (*past tense*) geskryf nie byvoorbeeld:

TEENWOORDIGE TYD

Ek sien Refilwe huil.

VERLEDE TYD

Ek het Refilwe sien huil.

2. Skryf die volgende sinne eers in die VERLEDE TYD en daarna in die TOEKOMENDE TYD:

- a) Ek **sien** die seuntjie **fietsry**.

VERLEDE TYD _____ (1)

TOEKOMENDE TYD _____ (1)

- b) Ek **voel** 'n koue wind **waai**.

VERLEDE TYD _____ (1)

TOEKOMENDE TYD _____ (1)

- c) Ek **voel** die spanning **styg**.

VERLEDE TYD _____ (1)

TOEKOMENDE TYD _____ (1)

- d) Ons **hoor** die taxi se toeter **blaas**.

VERLEDE TYD _____ (1)

TOEKOMENDE TYD _____ (1)

[Totaal: 8]

* * *

